PLAIURI SĂCELENE

REVISTĂ DE ATITUDINI ŞI PROBLEME SĂCELENE

Redactor:

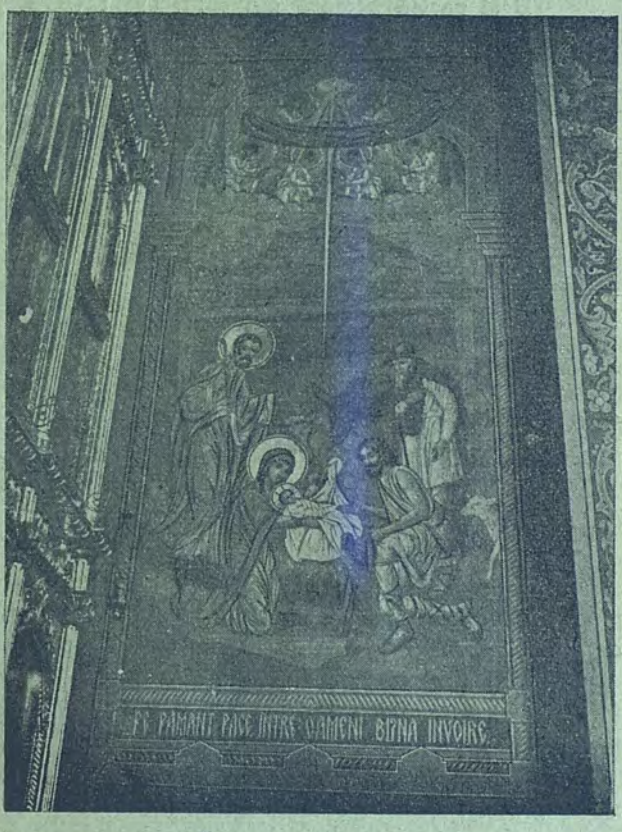
VICTOR TUDORAN

BIBLIOTECA „Astra" BRAŞOV

Număr festiv.

Trei ani de frământări şi luptă închinaţi ridicării

SĂCELELOR.

I. KEBER (1935) NAŞTEREA MÂNTUITORULUI.
Pictură din Biserica „Naşt. Sfi. Ioan Botezătorul" din Turcheş (Biserica - Nouă.)

1936

Anul III. Noemvrie — Decemvrie No. 11-12.

PLAIURI SĂCELENE

Revistă de atitudini şi probleme săcelene.

Redactor:
VICTOR TUDORAN

CONT LA CEC Nr. 25187.

Colaboratorii revistei: Nichita Bucurescu, E. Bulgăraş, Florica Ciura, Cornelia Comşa, Anghel Conduleţ, D.G. Constantinescu, Pimen Constantinescu, Victor Ion Critu, M. Ar. Dan, Dimitrie Danciu, Gigi Deleanu, Ion Despan, Gheorghe Dragoş, Lucian Ducşoara, Ion Filip, Silvestru Garcea, Horia Ghiea, Octavian Gomoiu, Vasile Ivan, Victor Jinga, Ion Al. Bran-Lemeny, Victor Marin, Ion Moisiu, Nicolae G. Moisiu, George Moroianu, I. G. Munteanu, loan G. Păltănea, Nicolae Pană, Ion B. Peteu, † George M. Petrescu, Zenovie Popovici, Daniil Purcăroiu, Violeta Rusu-Tibreanu, Vlad Şeitan, Al. Stroe-Militaru, A.Ţel, Mihai I. Tepşan, Ilie Toma, Victor Tudoran, Haralambie Ţugui, Nicolae Verzea, E. Ar. Zaharia.

SCOPUL NOSTRU

Dorim a contribui, cu toată puterea noastră de muncă, la ridicarea meleagurilor mocăneşti, *făcând cunoscut trecutul, redând prezentul şi căutând a limpezi viitorul,* **situându-ne astfel între revistele regionale ale Ţării.**

Deci partea literară din cuprinsul revistei, nu poate servi nimănui ca punct de orientare, nefiindu-ne acesta scopul principal.

„Plaiuri Săcelene"

Revista noastră se desface în toată ţara şi în Capitală, prin
Oficiul de Librărie „Alexandru Pasere"
Bucureşti I., Str. Carol I. No. 26.

SPRE ŞTIINŢĂ.

** Rugăm insistent revistele şi ziarele din ţară a răspunde schimbului nostru.*

** Toate cărţile, revistele şi ziarele primite la redacţie, vor fi amintite la bibliografie, aşteptând din partea tuturor, acelaşi tratament cinstit şi literar.*

** In limita spaţiului disponibil, vom recenza cărţile, revistele şi ziarele primite la redacţie.*

** In aranjarea materialului din corpul revistei, ne conducem numai de necesităţile tehnicei tipografice, fără nicio altă consideraţie.*

** Domnii cari nu sunt abonaţi şi reţin* **primul** *număr trimis de noi, se consideră abonaţi pe întreg anul.*

** Le-am fi foarte recunoscători tuturor celor care ne-ar indica printr'o carte poştală, adresele exacte ale rudelor şi prietenilor de origină săceleană.*

** Rugăm pe toţi publiciştii săceleni, să ne trimită câte un exemplar din revistele, ziarele şi gazetele în cari au publicat ceva, pentru a ne uşura astfel, redactarea rubricei* **„Ecouri din..."**

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA
SATULUNG-SĂCELE (jud. Braşov)
Şoseaua Regele Ferdinand No. 670.

SĂCELENI

când vizitați
sau
treceți prin

Brașov

veți fi bine serviți la

Restaurantul

GĂRII

subt conducerea
SĂCELENILOR

Ciupală și Ardeleanu

proprietari
și ai

BERĂRIEI

AZUGA

BRAȘOV

PIAȚA
LIBERTĂȚII

Săceleni

cumpărați numai dela

MAGAZINUL

LA

„Câinele Negru"

Ioan Ovesea

STRADA HIRSCHER No. 2.

Brașov

Mare

asortiment

de

COLONIALE și DELICATESE

—■—

Serviciu prompt

—■—

PREȚURI

foarte

convenabile

Dacă mergeți la:
Sau treceți prin:
TIMIȘOARA

VIZITAȚI

RESTAURANTUL

Gării

„Domnița Elena"

TIMIȘOARA

Proprietar

și

Conducător

SĂCELEANUL

Manole Ciupală

TELEFON 1120.

Bucătărie

ROMÂNĂ

și

GERMANĂ

SERVICIU

PROMPT!

Prima Ţesătorie Mecanică

„SĂCELEANA"

din

Satulung - Săcele

(Jud. Braşov)

Produce:

Pânză americă,
Pânză albită,
Pânză de cearceafuri,
Oxforduri,
Uniforme şcolare,
Aţică,
Gradl,
Köpper,
Feţe de masă,
Ştergare,
Zeiguri pentru pantaloni de vară şi diferite articole de bumbac şi de aţă.

Desfacerea produselor la
MAGAZINUL
de
MANUFACTURĂ şi CROITORIE

M. BENCZE M.

CERNATU

(Jud. Braşov)

VIZITAȚI

de câte ori veniți la

Brașov

numai

Restaurantul

și

BODEGA

„CARPAȚI"

subt conducerea

săceleanului

Ioan Beșchea

Strada Regina Maria No. 17.

Mâncări calde
și reci.

Serviciu prompt.

Prețuri
convenabile

Muzică de **radio** în permanență.

VINURI vechi și noui de: **Dealul Mare** și **Târnave**

Țuică de Văleni

FABRICA de FILIATURĂ,
tricotaje, postavuri și
vopsitorie de lână pură

IUGIU ANTONI

Str. Regele Ferdinand No. 85.

SATULUNG (Jud. Brașov)

Produce la comandă:
tot felul de tort din
lână țigae pură,

•

tricotaje, jerseuri,
svetere,
jambiere, ciorapi,
mănuși, etc.

•

Postavuri din lână pură.
Vopsește tot felul de material
din lână curată.

— • —

TEASC SPECIAL PENTRU POSTAVURI

— • —

V Â N Z A R E A
se face
e x c l u s i v
numai la fabrica din

Satulung

Str. Regele Ferdinand
No. 85.

SĂCELENI

când veniți la Brașov

consumați

numai la

BODEGA

IOAN PANĂ

Strada Regele Carol II.

No. 59.

BODEGĂ și DELICATESE

VEȚI FI BINE SERVIȚI

Gustări Reci

BERE Specială AZUGA

VINURI ALESE

din

cele mai renumite

podgorii ale țării

Țuică de Văleni

SĂCELENI
consumați
numai

PÂINEA POENARU

Brutăria
și
franzelăria

Ioan Poenaru

TURCHEȘ
Strada Bucur Bunescu No. 682.
(Jud. Brașov)

Vă oferă **pâinea** cea mai
curată,
higienică
și
gustoasă
din

• SĂCELE •

PRODUCE:
cornuri, pesmeți, jimble,
franzele și renumita
„PÂINE DE BRAȘOV"

De vânzare:
la toate prăvăliile din Săcele,
DÂRSTE, NOUA și BRAȘOV

PÂINEA POENARU
e fabricată numai din făină fină
și din grâne alese.

Anul III. Nr. 11-12 Noemvrie-Decemvrie 1936.

PLAIURI SĂCELENE

revistă de atitudini şi probleme săcelene.

Redactor:

VICTOR TUDORAN

apare lunar. Cont la CEC Nr. 25187

„Hristos în mijlocul nostru!"

Aceasta este însemnătatea marelui praznic al Naşterii Mântuitorului!

El coboară în fiecare miez de iarnă, din înălţimea cerurilor, să reînoiască făgăduinţa mântuirii neamului omenesc.

I. KEBER (1935) NAŞTEREA MÂNTUITORULUI.
Pictură din Biserica „Naşt. Sît. Ioan Botezătorul" din Turcheş (Biserica-Nouă.)

O desorientare complectă luase stăpânire peste lumea întreagă, de acum 2000 de ani. Mulţimea zeilor nenumăratele sisteme filozofice, credinţele deşarte, au întunecat minţile oamenilor şi o desnădejde amară cuprinsese sufletele.

O singură rază de nădejde mai stăruia încă în minţile celor cari cercetau scripturile: Dumnezeu se

Dl. C. DUMITRESCU-PÂRVU,
sprijinitor,
fost primar al Municipiului Braşov.

Dl. IANCU NAN,
sprijinitor,
prefectul judeţului Braşov.

va milostivi să trimită pe Mesia, care să ridice pe oameni din noaptea rătăcirii.

Iată, în această noapte cumplită a sufletului omenesc, răsare steaua luminoasă şi minunată deasupra staulului de vite de lângă orăşelul Vifleim. Ingerii vestesc cu glasuri sfinte îndurarea lui Dumnezeu, care nu vrea să mai lase pe oameni în bezna întunericului minţii şi trimite „Lumină din Lumină" ca să strălucească celor însetaţi şi dornici după Adevăr.

„Căci aşa a iubit Dumnezeu lumea încât pe unul născut Fiul său l'a dat, ca tot celce crede în El să nu piară ci să aibă viaţa veşnică".

Păstorii, magii, bătrânul Simeon şi toţi cari aşteptau cu încredere „plinirea vremii", venirea lui Hristos, s'au umplut de mare bucurie.

Irozii s'au tulburat,

Cine a avut ocazia să ridice o buturugă, ce a zăcut mai mult timp în pădure, a putut vedea cum în umezeala aceleia în atingerea cu pământul, trăiesc o mulţime de gângănii scârboase. Când lumina le atinge ele fug în toate părţile, căci ele nu pot suferi lumina. Ele pier în razele luminii.

Aşa a fost şi cu venirea lui Hristos pe pământ. Irozii cari şi-au temut tronurile, Irozii cărora le plăcea bezna întunerecului, s'au temut de steaua creştinismului şi s'au svârcolit năpraznic . . .

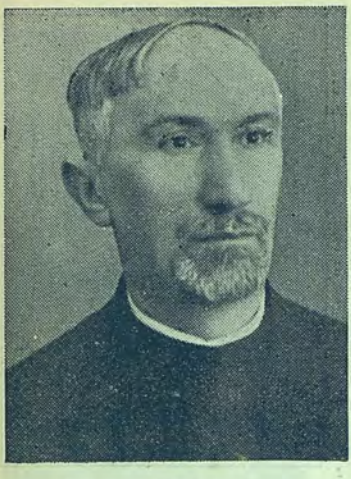
Hristos în mijlocul nostru!

Eu socotesc că acelaşi lucru se petrece şi astăzi în sufletul lumii în care coboară Hristos în noaptea tainică a Crăciunului.

A trebuit o rătăcire cumplită de 20 de ani după marele războiu, pentruca omenirea să vadă că nimic nu se poate fără Hristos. Cele ce se petrec acum în faţa ochilor noştri, ne dovedesc întoarcerea lumii către Hristos.

Naţionalismul *adevărat*, ce cuprinde cu repeziciune lumea, nu este altceva decât primirea lui Hristos în sufletele noastre.

Irozii zilelor deacum se împotrivesc cu îndârjire şi refuză încă pe pruncul Iisus. Ei dărâmă biserici şi răstignesc pe creştini. In Spania se varsă valuri de sânge în numele creştinismului.

ZENOVIE POPOVICI, preot,
colaborator
cronică religioasă.

VICTOR MARIN , preot,
colaborator
cronică religioasă.

Dacă întoarcerea la Hristos cere jertfe, fie voia Domnului! Le vom da!

Noi însă, dorim ca sălăşluirea lui Hristos între noi să se săvârşească în sunetul cântării divine „pe pământ pace, între oameni bună învoire"..

O Doamne, vino între noi cu adevărat! Tu singur să fi în centrul vieţii noastre.

Să Te avem acasă şi la slujba noastră; în bucuriile şi necazurile noastre; dimineaţa şi seara şi întotdeauna!

Hristos în mijlocul nostru!

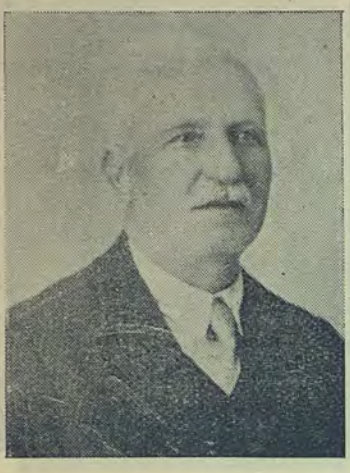
Pr. Victor Marin.

Colind. [1])

Doamne Isuse Christoase
Azi e ziua cea frumoasă
Cu raze mai luminoase.
Tu din cer te-ai pogorât
Cu oameni ţi-ai petrecut
Treizeci de ani pe pământ.
Pentru a noastră mântuire
Răbdaşi Doamne răstignire
Ca să ne scapi din pieire,
Din greşala lui Adam
Care ne-a purtat şi ramul.
O Isuse nume dulce
Ne-ai păzit cu sfânta cruce.
Toţi cu toţii-n raiu ne-om duce.
Toţi cu toţii dimpreună
Să ne facem voe bună
Şi sfintele sărbători
Să ne fie' ntr'ajutor.
Şi sfântul botez ce vine
Să-l petrecem cum e bine,
Dumniavoastră să trăiţi
La mulţi ani mai fericiţi
Şi pe noi să ne cinstiţi.

[1]) Auzit dela Vasile G. Sassu, Com. *Purcăreni* Jud. Braşov.

cules de
Lucian Ducşoara

Dl. NICOLAE R. COLCEAG,
sprijinitor,
profesor pensionar.

Dl. TRAIAN BUTU,
sprijinitor,
notarul comunei Satulung.

Ce trebue să facem pentru Săcele.

Vorba să ne fie fără patos şi fără inutilă gravitate. Şi mai ales să nu luăm lucrurile prea de departe; ceiace a fost ieri sau mai înainte s'a consumat definitiv în vecinicie odată cu timpul şi oamenii de pe atunci.

Unii spun: aci la Săcele a fost belşug şi viaţă mare, Săcelenii răsbiseră mult printre oameni şi prin ţări, luau — unii — de sus pe cutare boeri şi alte multe asemenea întâmplări. O fi fost, nu zic ba. Dar, ce a rămas din toate astea? Pentrucă — să recunoaştem — nu poate fi tare ceiace nu durează. Ce ne-a rămas nouă pe plan spiritual sau material? Mai nimic. Eu nu scriu aci pentruca să iniţiez vreo polemică în care cineva să-mi servească dovezi contrare, pe cari le întrevăd. Ştiu şi eu câte ceva despre ce a fost aci la Săcele şi ce au făcut Săcelenii pe unde au umblat şi au trăit. Să nu reluăm basmul apuselor noastre vrednicii. Pe acest drum sterp al discuţiilor eu nu mă angajez.

Să privim împrejur. Nu însă cu fantezie de poet sau cu gest de despot; nu e acum vremea nici a unuia şi nici a celuilalt. Satele noastre cer pâine şi omenie şi pe acestea nu le putem avea nici înşeilând un vers şi nici declamând sentinţe.

Lumea satelor noastre *o'ncurcă rău de tot;* cei mai mulţi. Grija noastră trebue să privească lumea necăjită. Protipendada noastră trebue scoasă din socoteală; ea e interesantă numai prin ceiace întreprinde.

Istorie să facem numai cu *cei cari au plecat dela Săcele.* Amintirile şi nostalgia pot stimula anumite solidarităţi. Pentru ei, dela Săcele, nu se poate întreprinde nimic concret; sunt împrăştiaţi şi interesele profesionale să şi-le apere alături cu Românii din locurile de pe unde trăesc. Să recunoaştem că nici ei n'au moştenit dela înaintaşi mare lucru şi că destui au mistuit în nechibzuinţe ceiace totuşi li-s'a lăsat. Ostenelile Săcelenilor în agricultura şi comerţul vechei Românii au fost mari şi rodnice; noua Românie — din pricini

DANIIL PURCĂROIU, preot. colaborator, chestiuni religioase

SILVESTRU GÂRCEA, preot. colaborator chestiuni religioase.

asupra cărora nu pot stărui acum — este lipsită de dinamismul acestor bravi pionieri. Istoria, câtă ne-a mai rămas la Săcele, ar fi bine s'o' nchidem într'un muzeu.

Să spunem drept: *bogătaşii săceleni* au fost — în general egoişti şi orgolioşi. Egoismul şi trufia nu sunt creatoare de valori spirituale şi materiale durabile. Egoismul te izolează şi izolarea îţi scade capacitatea de luptă şi rezistenţă, iar trufia te determină să judeci strâmb oamenii şi lucrurile, te face cheltuitor fără socoteală şi rău educator. Prea puţini dintre ei au ajutat la carte copii săraci şi filantropia nu a fost o îndeletnicire prea frecventă în Săcelele noastre. Săceleanul mediu a fost mai generos, cu un spirit social mai desvoltat.

Noi cei dela Săcele suntem veniţi pe aceste plaiuri din multe părţi, mai apropiate şi mai îndepărtate. Am adus şi însuşiri şi cusururi de tot felul. Am avut pretutindeni ceva din *psihologia emigratului,* plecat pentru a-i fi mai bine printre alţii decât printre ai săi. Peregrinările noastre s'au făcut în ritmul şi mişcările horei: din multe părţi veniţi ne-am aşezat la Săcele şi apoi plecam pentru a fructifica pământ şi negoţ îndepărtat stabilindu-ne pe acolo; acestea erau mişcările mari. Intre ele se intercalau cu periodicitate anuală sau sezonieră plecările şi venirile acelora cari îşi aveau aşezarea stabilă la Săcele. Deşi cu îndeletnicire asemănătoare, din cauza împrăştierii lor, Săcelenii nu şi-au putut organiza şi apăra în comun interesele.

De altfel, pe atunci, *solidaritatea* nu le-ar fi adus mari foloase. Vremea aceia era a individualismului, a începuturilor capitalismului românesc care s'a caracterizat prin iniţiativele şi eforturile omului izolat, era vremea multor posibilităţi şi fiecare voia numai pentru sine foloasele succesului. Săcelenii au găsit o Dobroge aproape părăsită, iar în burghezia orăşenească erau vacante multe locuri; produsele pământului începuseră să aibă preţ bun şi negoţul aducea câştiguri bune pe cari omul nu le împărţea bucuros cu alţii. Aşa erau împrejurările şi oamenii n'aveau de unde afla că ele s'ar putea şi schimba. Săcelenii îşi făcuseră loc în rândurile marei burghezii urbane şi rurale; erau bogaţi, chel-

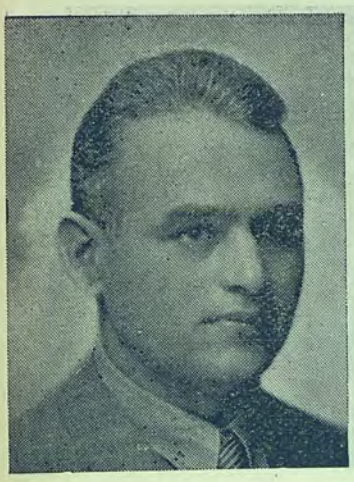
BRAŞOV, Vedere de iarna.

tuiau mult, cu şi fără rost, îşi însuşiseră deprinderi de tot felul printre cari neîndemânarea neofitului — ca să nu zicem altfel — era deseori evidentă. Firul vieţii lor prospere s'a subţiat mult, în unele locuri s'a şi rupt, fie din pricina împrejurărilor fie din vina lor. Destinul deschizătorilor de drumuri este, oarecum, totdeauna eroic: Biruesc şi stăpânesc sau sunt înfrânţi şi se irosesc. Săcelenii noştri au păţit şi una şi alta.

In sate a rămas sau s'a ţinut legat de ele cu familia, Săceleanul de mijloc; cel care a vrut să risce a plecat. Putem spune că temperamentele vii, cei îndrăsneţi, iniţiatorii, şi-au căutat rosturi mai bune printre alţii. Destinul lor noi nu îl putem urmări, el scapă sferelor noastre de influenţă şi n'avem încotro, trebue să-l lăsăm în pace. Să proectăm privirile exclusiv asupra celor cari trăesc în Săcele.

Câte *feluri de oameni* de Români, sunt astăzi la Săcele, după îndeletniciri? Avem: oieri, muncitori în fabrici şi ateliere, slujbaşi de tot felul, meseriaşi, negustori, cărăuşi. Deci, de tot felul şi fiecare trăgând în direcţia intereselor lui. Acest mozaic este principalul obstacol în calea ridicării satelor noastre. Nu nesocotim că amestecul acesta prezintă şi oarecari avantagii. Există totuşi o oarecare unitate în prefacerile profesionale ale Săcelelor care ne este impusă de *vecinătatea unui oraş mare* industrial cum este Braşovul: Săcelenii devin tot mai mult funcţionari şi muncitori în fabrici, ateliere şi birouri, dependenţi de Braşov în care merg zi de zi unii stabilindu-se, cu timpul, acolo. Vechea îndeletnicire a mocanilor, oieritul, este pe calea dispariţei. Imprejurările generale geografice economice şi sociale *nu îi sunt favorabile* la Săcele. *Oieritul* duce cu sine toată atmosfera de poezie şi patriarhalism, toată frumuseţea unei vieţi trăită în plină natură, duce portul alb al bărbaţilor şi fineţa costumelor femeeşti, ia cu sine obiceiuri şi bunăstare lăsându-ne mprăştiaţi în fel de fel de îndeletniciri mecanice, cu sufletul răvăşit de grija zilei de mâine căreia îi facem faţă cu un salar fix şi mizer care nu îngădue desvoltarea personalităţii prin risc şi iniţiativă, devenim rutinari, dependenţi de alţii.

Săcelenii sunt întâile *victime ale industrialismului*

GHEORGHE DRAGOŞ, prof.
colaborator
cronică economică.

I. G. MUNTEANU, prof.
colaborator
cronică economică.

Sit seral.

Coboară pe plaiuri de munte 'nserarea
Cu flamuri de umbră în mers tărăgănat;
Colinele sure, pier cu depărtarea
Ca stolul de berze în sboru-i legănat.

Sub maldări de neguri, vînt pribeag şi rece
Suspină prin frunze, porumb în ruginĕ
Pe văi, pe dealuri tăcerea se 'ntrece
Cu plînsul de ape ce curg în surdină.

Pe uliţi ogarii, în vagi adulmecări,
Mai latră cu silă — sub pacea de seară —
Şi plopii neclintiţi, plecaţi peste cărări,
Işi tremură frunza, în imn de chitară.

Dimitrie Danciu

capitalist braşovean. Eşafodajul se petrece sub ochii noştri, zi de zi. Important e în ce tabără a industrialismului ne aflăm? Suntem, în ceata deţinătorilor de capitaluri sau în aceia a proletariatului (funcţionari şi muncitori)? Răspunsul este la'ndemâna oricui.

Aşa stând lucrurile putem citi limpede în *cartea destinului nostru.* Dacă lucrurile nu se schimbă nizuinţele Săcelenilor se vor reduce la acelea ale muncitorimii şi funcţionariatului: menţinerea sau urcarea salariului şi revendicări a căror satisfacere se obţine printr'o bună politică socială. Săcelele vor devenii cartiere ale Braşovului unde locuesc funcţionarii şi muncitorii fabricilor.

Putem noi *schimba mersul lucrurilor?* In oarecare măsură da. Evident dacă putem conta pe vrednicia şi solidaritatea Săcelenilor; altfel, orice discuţie şi osteneală este de prisos.

Săcelenii şi-au schimbat ocupaţiile şi felul de trai. Un singur lucru nu au putut şi nu vor putea schimba: calitatea lor de consumatori. *Trebue organizată capacitatea de consum* a Săcelenilor. Veţi zice: dar bine, avem negustori Români cari nu vând mai scump decât negustorii din Braşov, Chiar dacă ar fi aşa totuşi este ceva de făcut. Şi negustorii braşoveni vând scump, cu 15—25 % la sută peste cât s'ar cu-

PANTOCRATORUL I. KEBER /1935/
Pictură din Biserica Nouă din Turcheş

veni. Negustorii nu se'mbogăţesc prea mult pentrucă ei înşişi nu îşi au organizate bine afacerile lor: au capitaluri mici, nu cumpără dela locul de producţie, plătesc dobânzi mari, nu obţin credite, au regie destul de mare. Negustorul dela Săcele cumpără dela angrosiştii dela Braşov cu căruţa, adăugându-şi câştigul lui. Fac şi ei ceiace pot; adevărul este însă că populaţia suferă, plăteşte scump lucruri de calitate inferioară. Şi astăzi când oamenii trăesc din salarii fixe şi mici şi când deci pe cheltuelile cu alimentaţia şi îmbrăcămintea se duce aproape tot salariul, nu le poate fi indiferent dacă cheltuesc cu 10—15% mai puţin.

Iată de ce, *organizarea unor puternice cooperative* de aprovizionare şi consum, a unor brutării şi măcelării cooperative este o mare necesitate pentru satele noastre: având capitaluri mari ele vor putea cumpăra direct dela fabrici şi chiar din streinătate, direct dela producătorii agricoli iar nu dela fel de fel de mijlocitori. Conducătorii acestor cooperative să devină negustorii destoinici de astăzi. Să nu ne oprească dela acest îndemn amintirea fostelor cooperative săcelene; acelea n'au fost cooperative ci numai nişte schimonosituri cooperatiste. Negustorii români să nu se împotrivească acestor înfăptuiri; chiar ei să ia iniţiativa sau să se alăture iniţiativei altora fără rezerve. O cooperativă centrală a celor 4 sate săcelene cu sucursale după necesitate, ar fi o întreprindere dintre cele mai utile şi rentabile. Aci, deocamdată, nu pot stărui mai mult.

Va trebui să se găsească calea de *a atrage oarecari industrii* să se aşeze la Săcele folosind capacitatea de muncă a Săcelenilor. Nu, neapărat, industrii prea mari ci mai ales acelea cari să se potrivească aptitudinilor populaţiei noastre. In aceste industrii să fie şi capitaluri săcelene. Muncitorii şi funcţionarii înşişi să aibă cote de capital pentruca astfel să fie mai direct interesaţi la bunul mers al întreprinderilor. In jurul acestor fabrici cari ar putea folosi ca forţă motrice energia electrică se va desvota o viaţă de bună stare şi o atmosferă de solidaritate prielnice unor noui iniţiative.

Să dăm o atenţiune mai mare *pomiculturii*. Regiunea noastră este foarte bună pentru aceasta. Gră-

AL. STROE-MILITARU,
colaborator
cronici din trecut.

I. Al. BRAN-LEMENY,
literatură /versuri/
Dir. revistei "PROMETEU" Braşov.

Sonet.

Pe vechi cărări, în stoluri, poartă vântul
Ingălbenite frunze'n depărtare,
Şi-amurgul toamnei vine 'ncet din zare,
Lăsând în urmă, tot mai trist pământul.

In dimineţi, câmpia-i albă, mare...
Şi iarba-şi sapă ne-'ncetat mormântul,
Iar toamna-şi ţese'n neguri reci, vesmântul,
Şi iar aşteaptă ceasul de 'ngropare.

Azi va pieri văzduhu 'ntunecându-l;
Iar eu rămân, în nopţi târzii de-a rândul
Pustiu şi trist, în lumea-mi solitară,

Prieten doar cu visul şi cu gândul,
Şi'n fiecare clipă care sboară,
Sperând un tril, un cânt de primăvară.

Lucian Ducşoara.

dinile noastre nu sunt îngrijite şi folosite. Chiar cu oarecare presiune administrativă să fie obligaţi oamenii să sădească un anumit număr de pomi şi anumite soiuri pe anumite suprafeţe. O colaborare între Primării, Camera de Agricultură şi Şcoala Agronomică din Satulung este absolut necesară. La Săcele s'ar putea produce fructe şi de vânzare în cantităţi apreciabile, ceiace ar aduce venituri bunişoare. La fel şi cu *creşterea paserilor* şi desfacerea produselor lor.

In toate întreprinderile în cari este capital românesc să fie *muncitori şi funcţionari numai Români.* Avem societatea de producere a curentului electric *„Tărlungul".* Este o ruşine, da, repet, o ruşine că la această întreprindere cu capital exclusiv românesc se plătesc lefuri mari, de 20 ani, la Unguri, pe când băieţii noştri şomează. Aceasta este o întreprindere în care sunt interesate şi primările săcelene. Toţi funcţionarii, de toate categoriile trebue să fie aci români. Nici o explicaţie contrară acestei necesităţi nu este serioasă. Comunele româneşti să impună acest lucru, iar dacă ele sunt incapabile să o facă, sunt şi alte căi de presiune. Aşteptăm din partea conducerii acestei întreprinderi să înţeleagă această exigenţă elementară cât mai curând, în timp util.

Mânăstirea Susana. Vedere generală.
Una din ctitoriile Săcelenilor de odinioară.

Avem la Săcele *autobuzele* cari ne duc la Braşov şi înapoi. Personal am stăruit mult ca această concesie să revie unei societăţi cooperative înfiinţată în acest scop la Săcele. Nu am putut unelti la Ministerul Comunicaţiilor cu mijloacele necurate cu care a uneltit actualul concesionar. O cooperativă trebue să dea socoteală membrilor ei de toţi banii pe cari îi cheltueşte şi pe cari trebue să-i cheltuiască în chip onest. Am fost înlăturaţi dela un drept al nostru prin procedee ruşinoase. Acum — mi-se-pare — este iară sorocul concesionării. Populaţia românească să boicoteze pe oricine ar lua această concesiune dacă nu ar fi exponentul intereselor obşteşti săceleneşti iar primăriile să pună tot felul de piedeci unor asemenea intruşi. La autobuze să fie plasate numai braţe şi minţi săcelene.

Primăriile satelor noastre să nu folosească numai primarilor, notarilor şi consilierilor. Ele să fie laboratoare de stimulare şi ajutorare a iniţiativelor şi muncei româneşti din aceste sate. Primăriile să facă sforţări în direcţia atragerii vizitatorilor (strand, control sanitar serios, alte măsuri de agrement). Pentru concesiunile şi exploatările de păduri să se sprijinească şi să se prefere elementul românesc; să se arate avantagiile unor exploatări forestiere pentru a se stimula asocierea de capitaluri şi muncă săcelenească. Nu pot stărui prea mult acum. Am la îndemână bugetele pe câţiva ani ale satelor noastre. Va veni, cred, vremea când dintr'o analizare a lor să se dovedească precis că nu s'a făcut şi nu se face tot ceiace s'ar putea realiza spre binele Românilor săceleni. Avem comune extrem de bogate din averea cărora Românii nu trag aproape nici un folos: nu e deajuns să se facă într'un an câţiva metrii de canal, să se arunce pietriş pe câteva drumuri: bugetele de aproape 10 milioane ale celor patru sate săcelene oferă, domnilor primari, notari şi consilieri, multe alte posibilităţi. Este necesară o politică vie de iniţiative şi investiţii comunale fără de care o primărie este o instituţie parazitară, un birou de plătit lefuri şi diurne.

Ar mai fi multe de zis. Sunt silit să mă opresc, deoarece şi aşa am abuzat de spaţiul restrâns al acestei reviste.

NICOLAE PANĂ, înv. dir.
colaborator
folklor săcelean.

VASILE IVAN insp.
colaborator
cronici învățătorești.

Folklor săcelean *)

La sârbă.

Și iar verde siminoc,
Toți cu dreptu-aci pe loc
La bătaie, la noroc.
I-auzi una geaba dă-i,
Și iar două, măi flăcăi.
Și iar trei la verii mei
Și-auzi patru,
Lui cumnatu.
I-auzi cinci,
că n'am opinci,
Că le-am rupt jucând p'aici:
I-auzi șase,
N'am cămașe,
C'am rupt-o după măceașe.
Mi-a rămas numai căptufu,
Ca să-mi învălesc burdufu.
Mi-a rămas una de călți,
Și-a ros-o fetele'n dinți.
I-auzi șapte,
N'am de toate.
C'a scăpat pisica'n lapte,
Numai din urechie bate.
I-au rămas urechile
Să le mânce fetele.
I-auzi opt că n'am cojoc,
Că l-a pus mama pă foc,
Ca să nu mă duc la joc,
I-auzi nouă ficiorași,
Și p'a zecea să n'o lași.

I-auzi una baciului,
Și-alta mânzărarului,
Și alta berbecarului,
Și-alta cârlănarului,
Și-alta a primarului,
Și-alta a notarului.
I-auzi una pentru câini
Și una pentru stăpâni,
I-auzi multe pe la toți
Și-un genunche jos la morți.

*) Din volumul „*Doine și Strigături*" culese de Dl. Nicolae Pană înv.-dir. Satulung 1935.

N'am scris cele de mai sus de dragul criticei. Am spus răspicat unor lucruri pe nume pentrucă degeaba am vorbit mai învăluit până astăzi. Săcelenii își au soartea în mâinile lor. Mâinile acestea pentru a aduce

BRAŞOV. Mtele. Postovarul iarna.

mântuirea trebue să fie libere şi viguroase. In numele unei populaţiuni care are dreptul la o viaţă omenească trebue să se vorbească hotărât şi vorbelor trebue să le urmeze faptele.

Din afară Săcelenii nu au de aşteptat nimic. Dacă se vor găsi oameni vrednici cari să pornească hotărât la treabă, succesul va fi sigur; aceşti oameni trebue să fie dintre cei rămaşi în sate; ceilalţi pot aduce contribuţia lor mai mult sau mai puţin însemnată dar nu pot fi factorii decisivi ai isbânzii. Privind realităţile în faţă se pot deci întrezări posibilităţi de întremare. M'am pronunţat, cu alt prilej, împotriva „semănătorismului" săcelenesc; acesta este bun numai când e vorba să ne delectăm, dar din el nu se poate trăi şi mai ales nu se poate croi viaţă nouă.

Tineretul săcelean are un cuvânt greu de spus în toate aceste chestiuni. Chiar afirm: numai tineretul este în măsură să facă ceva temeinic în această privinţă. De sigur, e tineret şi tineret. Mă gândesc la tineretul serios, entuziast şi harnic, la tineretul care poate trece dincolo de hotarele deşarte ale vorbei fără rost şi cuprins. Dacă un asemenea tineret n'ar exista atunci disperarea noastră ar fi îndreptăţită.

Să se formeze un mănunchi de judecare a stărilor săceleneşti şi de muncă constructivă care să-şi impună un program minimal de realizări. Mă opresc. Cu alt prilej voi mai avea şi altceva de spus.

Victor Jinga.

REVISTA
PLAIURI SĂCELENE

urează tuturor sprijinitorilor, abonaţilor, cititorilor, prietenilor, confraţilor, criticilor şi la toţi:

săcelenii

sărbători fericite şi
anul nou 1937 cu
sănătate, dor de muncă, noroc şi voie bună, pentru a ne achita mai uşor, costul... **abonamentului !?!**

NICOLAE G. MOISIU,
fost secretar de redacție.
cronică literară.

IOAN G. PĂLTĂNEA,
colaborator
cronică literară.

Valoarea educativă a grădinilor școlare.

Este cunoscut de toți, că țara noastră este o țară agricolă, satele noastre trăiesc din agricultură și creșterea vitelor; Pornind dela acest adevăr, trebue să cercetăm întrucât școala rurală este pusă în slujba vieții agricole dela sate. Programa analitică, începând din cl. II. prevede material destul de bogat, în vederea cunoștințelor referitoare la plante și animale, în cl. III. un întreg trimestru — al treilea — este consacrat cunoașterei amănunțite a vieții plantelor, în cl. IV. se dau cunoștințe despre vița de vie, plante furagere, păstrarea fructelor, etc., iar în clasele supraprimare V—VII. avem secțiuni cu program numai agricol. Dacă programa analitică prevede așa material bogat, parte mare din el în strânsă legătură cu agricultura, se pune întrebarea:

Dacă școala în condițiile în care funcționează astăzi, contribuie într'adevăr la scopul urmărit de programă? Căci materia cum prevede programa se învață pentru ajungerea unui scop *practic* și nu numai de dragul cunoștințelor. Dacă numărul învățătorilor cari fac cunoscut copiiilor *natura în mijlocul naturii* este mare, aceasta este numai spre bucuria noastră a tuturor, căci ne găsim pe calea cea bună. Totuși e bine să urmărim cu ochiul sufletului împrejurimile școalelor. La unele lipsește natura înconjurătoare care să odihnească ochiul. Lipsește în jurul școalei grădinița de flori, grădina de zarzavaturi și școala de pomi. Dacă aceste mijloace perfecte de intuiție lipsesc, cum va putea învățătorul să propună *intuitiv* cunoștințele cerute de programă la științele naturale, materia care conține mai multă viață decât toate celelalte obiecte. Când legiuitorul a înzestrat școalele cu grădini școlare, cu terenuri de experiență, s'a gândit tocmai la scopul important pe care trebue să-l realizeze învățătorul, contribuind la progresul plugăriei noastre destul de primitivă în foarte multe părți. Din experiența mea de aproape 37 de ani de când conduc o grădină școlară de pomi, zarzavaturi și flori, fie-mi permis să expun câteva considerații în legătură cu *câștigul educativ* pe care-l dobîndește fiecare învățător care-și organizează o bună grădină școlară.

CERNATU Vedere din Piață.

I. In grădina școlară pot urmări copiii fazele desvoltării plantelor, condițiile lor de bună creștere. Pe mici porții de pământ (unele gunoite, altele nu) pot vedea ce influență au îngrășemintele asupra desvoltării lor. Aceiași plantă se poate semăna în straturi cu pământ felurit, ca varietatea pământului să arate, dacă prieste sau nu plantei. Se poate arăta condițiile de creștere ale plantelor semănate rar, altele des. Pe lângă culturi normale se vor face pe terenuri mici și culturi *demonstrative și experimentale.* Negreșit învățătorul nu va pierde din vedere situația satului, condițiile de trai ale locuitorilor. Alta va fi preocuparea învățătorului la munte, alta a acelui dela șes și dela mare. Scopul este de a ajuta la îmbunătățirea producției locale și la ușurarea traiului sătenilor.

II.) Din întocmirea sistematică a lucrărilor din toamnă când vine la școală și până când părăsește școală, copilul trebue să-și însușască *deprinderea* de a face și el mai târziu toate lucrările în grădină la timp și nu de mântuială. Prin muncă sistematică copilul se deprinde cu *observația* și cu *stăruința la lucru.* Cele mai multe lucrări în grădina școlară copiii le fac împreună, se cultivă deci *solidaritatea,* ștergându-se ori ce considerații de familie, fiind aici o singură măsură: *priceperea și hărnicia.* In cursul executării diferitelor lucrări, ochiul ager al învățătorului poate recunoaște între elevii săi spiritele cu tendințe practice, pe acei copii care deși nu excelează la cunoștințele teoretice, sunt neîntrecuți la lucrările practice din grădină. Colegii lor încă au să observe această notă și să-i aprecieze, ștergându-se deosebirea din clasă, care era de multe ori jignitoare tocmai pentru cei puțin dotați. Lucrările din grădina școlară pe lângă câștigul lor științific, pe lângă îndemânarea practică, pe lângă că ajută la nivelarea deosebirilor sociale și la cunoașterea *individualității* copiilor, la desvoltarea în mare măsură a *sentimentului estetic,* contribue la formarea unui *concept etic asupra muncii.*

Astăzi, mai mult ca oricând trebue să prețuim munca și pe toate căile să nizuim a sădi în sufletul copiilor dragoste pentru ea. Din această puțină expu-

VICTOR ION CRITU,
colaborator-redactor.
cronici de actualitate.

Singurătate.

Afară plouă şi ce trist
Vueşte 'n ramuri vântul,
Mi-e sufletul atât de trist
Şi negru ca pământul.

M'apasă mica-mi odăiţă,
M'apasă noaptea neagră
Şi-mi plânge sufletul gândind
Că n'am cui să fiu dragă.

Aş vrea aproape tu să-mi fii,
Să-ţi spun durerea toată,
Să-mi înţelegi sfiosul „Eu"
Şi gândurile-mi gloată.

Dar eşti departe şi nu poţi
Să-mi dai o mângâiere,
Cu-o vorbă bună să mă scoţi
Din trista mea tăcere.

E. Bulgăraş.

Epigramă:

lui Al. Stroe-Militaru, *trecut printre colaboratori, dar care, de câte ori îi se cere material, promite că va scrie ceva „pentu numărul..... viitor!??*

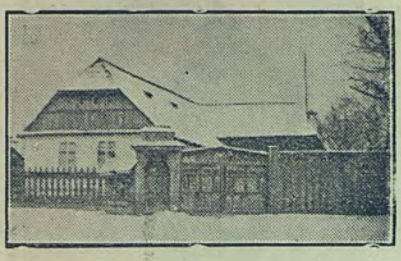
Poziţia lui Stroe e la modă,
Deşi pentru revistă nu-i comodă,
Cu numele e . . . colaborator ?!
Cu scrisul.... *pentr'un număr...* viitor!?!

Victor Ion Critu.

nere, cred că s'a putut forma convingerea, că o bună grădină şcolară este un mijloc pentru a dezvolta la copii multe însuşiri sufleteşti. Dacă clasa este laboratorul cunoştinţelor teoretice, grădina şcolară este terenul, pentru experienţe şi verificarea cunoştiţelor câştigate. Rămâne deci, că fiecare învăţător are datoria de a-şi organiza o grădină şcolară.

Va împlini astfel mai mult *rolul său educativ* punând în contact elevii cu *munca productivă*, dându-le prilej de *emulaţie* şi *de ridicare prin muncă.*

Vasile Ivan.

Redacţia şi Administraţia
revistei
„PLAIURI SĂCELENE".
Satulung-Săcele (Iud Braşov.)

Nostalgie.

D-rei E. B.

In mlădierea dansului din urmă
Şi cu privirea plină de senin,
Cu safiriul albului de crin
Din ochii tăi, sclipiri de doruri, lin,
Mi-au răscolit a gândurilor turmă.

Din noaptea aceea înspre dimineaţă,
Necontenit cu amintirea-ţi sânt,
Şi 'n fiecare seară când e vânt,
Ţi-aştept cu dor, venirea-ţi, cum un cânt,
Să-mi risipeşti a gândurilor ceaţă.

Victor Tudoran.

Intrebare.

D-lui Victor Tudoran.

Cum?
Noaptea-aceea dinspre dimineaţă
Nu o poţi uita?
De ce?
Ţi-a spus cumva aceea,
Ce 'n dansul lin se legăna,
Că licărirea de lumină
Ce 'n ochi-i verzi se resfrângea,
Să cauţi s'o păstrezi la tine,
In suflet sau inima ta?
Nu!
Atunci?
Infrânge-ţi dorul drag copil,
Alungă nostalgia
Şi vei avea mereu din plin
In suflet bucuria.

E. Bulgăraş.

Epigramă.

lui Moş Crăciun 1936

Nu vrem în anul ăsta să ne-aduci!
Nici jucării, nici roşcove, nici nuci,
Nici chiar cofeturile mici, fondante,
Vrem doar.. **abonamentele restante!?!**

Vlad Şeitan.

VICTOR TUDORAN
redactorul revistei.

Trei ani de apariție.

Vremea se scurge încet dar sigur. Noi mai poposim cu gândul asupra unui eveniment, asupra unei bucurii avute cândva. Vremii nu îi este permis a se opri nici o clipită. Ea trece măreață, rece, hotărîtă, spre un necunoscut, pe care nu-l va cunoaște niciodată.

Singura ei menire este de a țese păienjenișul istoriei, azi atât de inutil, iar mâine absolut trebuitor oricărei existențe.

Ca un lucru ce face parte din acest păienjeniș, de activitate umană, și revista noastră își are istoricul ei, țesut de vremea grăbită, așa pe nesimțite.

În acest timp — trei ani de zile — am avut și noi bucuriile noastre, mai mari sau mai mici, necazurile noastre (mai ales din acestea), idealurile noastre, hrănite doară cu entuziasmul nostru nesfârșit, tineresc și mereu nou.

Unde am găsit atâta putere de voință, nu am putea preciza!

Fapt e că ne-a trebuit foarte multă.

Și dacă azi vrem să înseilăm pe o filă de revistă, câteva aduceri aminte, o facem, cu o deosebită mândrie. Pentru că astăzi, în acest curent destructiv al politicei de partid, ca ziar dar mai ales ca revistă provincială, să reziști timp de 3 ani pe poziția de luptă a publicisticei, fără ca să faci „*sluj*" în fața nimănui, *e o adevărată mândrie!* Cei cari cunosc greutățile prin care trece redactarea unei reviste, știu a ne aprecia cum se cuvine. Dar pe lângă că e o mândrie, este în același timp și o chezășie, care ne garantează o regulată apariție în viitor.

Cum intenționăm a schimba formatul începând cu anul viitor, am găsit de bine a face o recapitulare a acestor trei ani de sbuciumată și continuă luptă, pentru revista care ne oglindește idealurile proprii.

Și poate odată cu formatul, vom căuta să cristalizăm noua ideologie care ne frământă, care a încolțit în mințile noastre și care prinde a se defini din ce în ce mai mult, odată cu trecerea vremii.

TĂRLUNGENI. SĂCELE

Monumentul și Parcul.
/vedere generală/

Cu entuziasmul care ne-a călăuzit dela început și dibuind prin timp un drum propriu, sperăm a putea duce la realizare și noul ideal care ne însuflețește tinerețea.

* * *

Decemvrie 1933.

Discuții interesante și entuziasm, plini de optimism și veseli, punem chestiunea ultimelor preparative la punct, și găsind o tipografie mai avantajoasă la Brașov, pornim la drum.

Nu e locul și nici timpul, ca să descriem toate acele frământări și stări sufletești de atunci. Nu ne-ar permite nici spațiul de altfel. Vom înșira mai mult colaboratorii și data când s'au alăturat revistei.

Primele două numere (1 și 2) au fost semnate de Violeta Rusu — Tibreanu, Ion Crisbășanu, *Al. Stroe-Militaru, Victor Tudoran și Victor Ion Critu,* care cu colaborarea lui sinceră, tare, săcelenească și curajoasă, rămâne credincios scopului propus de revistă, devenind colaborator constant.

No. 3 apare în frunte cu o scrisoare a colaboratorului nostru de mai târziu, *Dl. Dr. Victor Jinga,* care — o spunem sincer — ne mărește entuziasmul. Tot atunci se înregimentează alături de noi prietenul *Nicolae G. Moisiu,* tălmăcitor ales, prea visător poate, dar prețios ca secretar de redacție și colaborator. Era de un optimism care ne-a molipsit de multe ori și pe noi. Primul număr de Paști al revistei ne aduce pe preotul *Zenovie Popovici,* prețios colaborator în chestiuni bisericești, alăturea de stilul *D-lui dr. Gheorghe Dragoș* care excelează în problemele economice locale cât și cu schițele *„ Din caerul Săcelelor".* Tot atunci mai semnează poetul *I. Al. Bran-Lemeny,* idealist până la maximum și entuziasmat până la culme, lângă amicul *Gigi Deleanu,* cel mai tăcut colaborator dar de o adâncă gândire.

In numărul 6 aflăm colaborarea obiectivă, de atent cercetător și'n ultimul timp combativă chiar, a *Dlui. Dr. Victor Jinga.*

Primul număr închinat *„Sintiliei"* apare cu contribuția de istorie documentată a *dlui George Moroianu* prof. univ., — bogată în amănunte interesante și cu un stil specific și plăcut. Tot atunci ni se alătură *Dl. Insp. Vasile Ivan,* cu contribuții folositoare la proble-

VLAD ŞEITAN,
colaborator-redactor.
cronici de actualitate.

mele săcelene şi mai ales cele învăţătoreşti.

Numărul 9—10. al revistei, ne-aduce pe amicul *Mihail Tepşan,* care-credem-va deveni mai târziu un viitor luptător al ideei săcelene. Prietenul bun al nostru *Al. Stroe-Militaru,* pătrunde în mod serios în paginile revistei, odată cu No. 11., aducând un entuziasm de scurtă durată, un romantism prea „romantic", dar în schimb o colaborare — atunci când a fost — de calitate superioară, documentată şi bine orânduită.

Primul număr festiv a fost pentru noi o adevărată sărbătoare. Pornisem numai în *4 pagini* şi terminasem anul în 32 pagini cu 14 clişee în zinc. Era într'adevăr un pas gigantic. Cum am reuşit? Foarte simplu! Noi am continuat să punem la tipărirea revistei, absolut *toate abonamentele ce le încasam, plus ce puneam* şi noi, (adică *eu* personal).

Anul al doilea continuă să apară cu colaborarea acelorași săceleni, la care se mai adaugă câte unul In cursul anului acesta, reuşim a organiza frumosul *ciclu „săcelean"* de conferinţe, în sala Gimnaziului de Băeţi, în cadrul căruia au vorbit D-nii: *Victor Jinga, Gheorghe Dragoş, Ionel Tăraş, Ştefan I. Iacob, Al. Stroe-Militaru şi subsemnatul.* A fost primul „ciclu" de conferinţe organizat până acuma în Săcele şi care s'a bucurat de un succes răsunător. Numărul 4—5 (an. II) ne aduce pe tânărul *Nicolae Verzea,* colaborator religios, cronicar obiectiv şi inimos sprijinitor moral al revistei.

Cu No. 7 ni se alătură desinteresat amicul *Ion Despan,* care contribuie obiectiv şi just la lămurirea unor probleme săcelene importante.

Până la numărul festiv pe anul II, au mai coloborat, între alţii şi următorii: regretatul locot. *George M. Petrescu — Turcheş, Nichita Bucurescu, Cornelia Comşa, Anghel Conduleţ, dr. Ilie Toma, A. Ţel, Ioan Filip,* etc. toţi cu proză, iar cu versuri: *Florica Ciura-* Cluj, *E. Ar. Zaharia, Horia Ghiea, Ioan Moisiu, I. Ch. Severeanu, Haralambie Ţugui* etc. In numărul festiv găsim colaborarea lui *Pimen Constantinescu,* talentatul luptător al apropierei Italo-Române, şi tălmăcitor preţios al literaturii italiene, alături de camaradul *Ioan B. Peteu* un ins hotărît, punctual, convins susţinător al revistei şi idealului ei, cu un suflet ales.

CÂMPINA. Vedere din centru.
Unul din oraşele comerciale ale ţării, la a cărui desvoltare a contribuit şi elementul săcelean.

Numărul acesta festiv, închinat marelui săcelean *Alexandru Lapedatu*, a fost un efort, cu care ne-am întrecut pe noi înşine. A fost pur şi simplu o izbândă nevisată vreodată. Am apărut în 56 pagini cu 48 clişee Un amănunt de reţinut la apariţia numărului acesta, este faptul că, deşi tipărit, nu l-am putut ridica, până nu am semnat o poliţă în valoare de peste 8000 lei. — Iată-ne deci la o răspântie grea a revistei.

Entuziasmul produs, abonamentele simple şi de sprijin sosite, ne-au permis a trece şi acest prag.

Anul trei ne aduce colaborarea preţioasă a *Dlui Ing. D. G. Constantinescu*, care cu stilul său controlat şi documentat, ne asigură existenţa colţului *„chipuri dispărute"* Tot în acest numar îşi face apariţia colţurosul *Vlad Şeitan*, cu scris curajos, tăios şi hotărît. Au mai contribuit cu colaborarea lor între alţii şi Dnii: *Nicolae Pătraşcu, I. G. Munteanu, Nicolae Pană* şi Preoţii: *Daniil Purcăroiu, Silvestru Garcea şi Victor Marin.*

In general revista a fost bine primită de critică iar — în mod excepţional, — numărul 8—9, a fost pur şi sumplu lăudat. E un merit care ne revine după 3 ani de muncă şi de aceea ni-l însuşim întreg.

Incheiem cu acest număr — deasemenea excepţional de frumos pentru o revistă de sat ca a noastră — prima perioadă de luptă, pentru ca îmbrăcând o altă haină — format înţelegem, — să ne bizuim pe toţi Săcelenii conştii de menirea, *„plaiurilor"* şi cu ajutorul tuturor. să putem trece mai departe, tot mai înainte, spre mândria lor şi ridicarea Săcelelor noastre dragi.

Victor Tudoran.

Greşeli de tipar

Dintr'o regretabilă scăpare din vedere a tipografiei, în numărul 10 al revistei, s'au strecurat două greşeli. 1. Poezia semnată *Ion Sasu*, întitulată: *„Zădărnicie"* este a noului nostru colaborator, dl. *Lucian Ducşoara*, aşa după cum trebuia să apară semnată. 2. Cele două epigrame adresate colaboratorului nostru *Al. Stroe-Militaru*, se datoresc d-lui *Victor Tudoran.*

Rugăm pe cititori să facă rectificările cuvenite.

Redacţia

Mulţumire.

Redacţia revistei aduce pe această cale sincere mulţumiri patronului tipograf L. Huniady din Braşov cât şi lucrătorilor săi, pentru bunăvoinţa ce au arătat la tipărirea revistei în tot cursul anului 1936.

„Plaiuri Săcelene"

IOAN DESPAN
colaborator
cronică săceleană.

IOAN B. PETEU,
colaborator,
corespondent pentru Bucureşti.

Contribuţiuni la „Monografia Săcelelor"

Date statistice

In năzuinţa de a contribui cât mai mult la cunoaşterea acestor vechi aşezări de păstori ardeleni, avem de cercetat şi de lăsat viitorului, pe lângă însemnări despre: locuinţe, felul de trai, portul, obiceiuri, jocuri, cântece, etc. şi diferite notiţe despre mişcarea populaţiei pe aceste plaiuri.

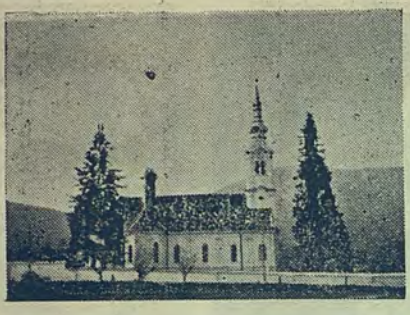
Aceste însemnări statistice, dacă sunt de o deosebită importanţă pentru o ţară, prezintă la fel un interes aparte şi pentru cunoaşterea evoluţiei regiunilor, oraşelor şi satelor.

Din studierea datelor statistice putem afla puterea de vitalitate a unui neam sau a unei rase. Această putere de vitalitate este în directă legătură cu mijloacele de traiu, aşezarea geografică, tradiţia istorică precum şi în mare măsură cu concepţia religioasă. Datorită împrejurărilor extrem de favorabile, ţara noastră se află printre ţările care au coeficientul de vitalitate cel mai mare.

Cele de mai sus nu ne îndreptăţesc a crede că există totuşi regiuni cari prezintă un fenomen de scădere al acestei puteri de vitalitate, ce se datoreşte desigur unor schimbări a factorilor principali cari contribue la menţinerea ei.

In această situaţie se află şi regiunea Săcelelor în general, dar în special mai tragic, e situaţia Satulungului.

Din tabloul de mai jos, — e vorba numai despre datele statistice luate dela biserica *„Sfintei Adormiri"* (*Biserica Nouă*) *din Satulung.* — ori cine poate cunoaşte forţa numerică a românilor din trecut şi descreşterea îngrijorătoare în anii de după războiu.

TABLOU

despre mişcarea populaţiei româneşti între anii 1836 — 1936

Anul	Numărul născ.	Numărul morţilor
1836	118	54
1837	132	72
1838	116	79
1839	154	54
1840	131	70
1841	98	92
1842	122	57
1843	158	82
1844	131	75
1845	153	37
1846	156	59
1847	130	71
1848	118	165[1])
1849	52	34
1850	80	80
1851	119	74
1852	140	67
1853	132	80
1854	128	65
1855	133	110
1856	136	54
1857	112	83
1858	142	78
1859	116	66
1860	144	66
1861	115	72
1862	114	78
1863	145	84
1864	143	80
1865	122	71
1866	130	80
1867	124	87
1868	114	77
1869	118	78
1870	126	66
1871	102	96
1872	127	70
1873	110	106
1874	146	94
1875	138	64
1876	123	77
1877	143	90
1878	130	138
1879	141	79
1880	129	127
1881	129	79
1882	147	79
1883	126	86
1884	111	63
1885	115	88
1886	130	63
1887	86	56
1888	106	61
1889	93	82
1890	107	72
1891	111	65
1892	98	83
1893	94	77
1894	107	85
1895	97	83
1896	87	65
1897	111	93
1898	82	66
1899	114	60
1900	101	82
1901	79	44
1902	92	117
1903	88	60
1904	86	65
1905	85	71
1906	75	58
1907	91	46
1908	90	45
1909	87	58
1910	76	57
1911	94	61
1912	96	51
1913	73	51
1914	87	28
1915	43	32
1916	16	27
1917	9	34
1918	11	39
1919	48	29
1920	48	63
1921	57	21
1922	73	34
1923	51	41
1924	84	27
1925	50	26
1926	60	43
1927	70	38
1928	54	37
1929	72	55
1930	46 Români / 33 Romi	57
1931	30 Români / 22 Romi	37
1932	19 Romani / 34 Romi	38
1933	29 Români / 30 Romi	37
1934	22 Români / 30 Romi	36
1935	26 Romani / 41 Romi	46

[1]) Dintre aceştia 143 au fost omoriţi de unguri (Sekely).

IOAN G. TOCITU,
colaborator.
fost secretar de redacție.

MIHAI I. TEPȘAN,
colaborator.
fost administrator.

Din 700 familii românești câte erau acum vreo 30 de ani, astăzi avem abea 340, iar dintre 40—50 născuți anual, jumătate sunt Romi dela Gârcin. Dintre 12—15 cununii, câte se fac anual, abea 4—5 rămân pe loc ceilalți pleacă în alte părți, unde-și găsesc ocupații și deci scăderea — an de an — este evidentă.

Motivele acestei scăderi sunt multe și diferite, dintre cari principalul este, că ne mai rentând economia de vite și neputându-și câștiga existența în ocalitate, cei mai mulți tineri și căsătoriți pleacă în alte părți.

Această situație atât de tristă, ca să nu zic tragică, o vedem cu toții; am discutat-o intelectualii acestor sate; s'au făcut memorii guvernanților noștri, însă nimeni nu a luat nici o măsură de îmbunătățire până acum. Ceeace n'a putut face stăpânirea vitregă din trecut, de a goni pe Români depe aceaste plaiuri, o fac împrejurările nenorocite, care silesc pe băștinași să-și părăsească locul natal.

Trist, dar adevărat.

Pr. Zenovie Popovici.

„Mocaniada"

In ziua de 14 Noemvrie 1936, la orele 9 seara, în salonul berăriei „Luther" din Brașov, a avut loc a treia masă comună a mocanilor săceleni stabiliți în Brașov la care au participat și invitați din Săcele.

După cum am scris și în anul trecut, speram totuși că până la sfârșit, vor putea ieși, din aceste reuniuni cu caracter săcelean, lucruri frumoase și folositoare satelor noastre.

Și pentru a fi *„la modă"* deacum în colo aceste reuniuni le vom numi pur și simplu *„Mocaniade."*

Au luat parte peste 40 de persoane, dar cu durere am constatat lipsa multora care au participat la primele două reuniuni.

S'a petrecut într'o atmosferă de bună dispoziție, iară orchestra Niță Oglindă din Turcheș a distrat pe participanți.

Păstor săcelean cu turma pe Bărăgan.

S'a servit următorul menu: țuică, masline, sărmăluțe cu costiță afumată, mămăliguță, fripturi asortate, murături și lapte gros, fructe asortate, plăcintă cu mere, cafea á la Turc, 1/2 vin Jaristea cu sifon. Tacâmul complect Lei 100 de persoană.

In numele comitetului organizator a vorbit *Dl. Dr. N. .G V. Gologan*, prim-secretarul Camerei de Comerț și Industrie din Brașov, care a citit o frumoasă, documentată și înălțătoare conferință, tratând despre trecutul măreț al Mocanilor Săceleni de odinioară precum și de imensele lor bogății.

Având în vedere deosebita importanță ce prezintă pentru noi mult aplaudata conferință a Dlui *Dr. Golagan*, sperăm a o obține și publica, începând cu numărul întâiu din anul al patrulea de existență al revistei noastre.

După D-sa ia cuvântul *Dl. Dr. Victor Jinga* prof. universitar, care vorbind despre starea actuală a Săcelelor, a spus următoarele: „Niciuna dintre problemele pe care îmi îngădue timpul să le gândesc și să le rezolv, nu e așa de grea ca problema ridicării satelor noastre săcelene. Această greutate a făcut ca oamenii mari, plecați din Săcele și alții, să nu facă aproape nimic pentru aceste sate. Dacă aceste sate se pot mândri astăzi cu școli frumoase și cu sentimentul religios atât de desvoltat, aceasta s'a datorit săcelenilor, cari au menținut familia lor în aceste sate. In istoricul satelor săcelene însă nu există nici un sentiment de solidaritate. Succesul în negoț, agricultură, oierit, și chiar industrie, părea în chip drăcesc, că e asigurat mai bine, cu cât erau mai răsfirați. Dovadă e faptul că găsim în multe orașe din Moldova și Ardeal chiar, familii de săceleni, toți din aceste sate, care au ajuns la situații frumoase. Eu nu sunt pesimist, căci pentru a fi logic și obiectiv, trebue să recunoștem că toată măreția trecutului a fost bazată pe izolare.

E drept că a existat și puțin spirit de colectivitate subt forma sociabilă de stână, dar erau puțini cei care o compuneau iar cei mai mulți erau singuri, așa după cum îi găsim și în negoț, unde nu întâlnim nici-o firmă colectivă, societăți anonime puține iar cooperative deloc.

Dl. *Prof. George Moroianu* și-a exprimat părerea că o pricină de decădere a Săcelelor se datorește lipsei de solidaritate.

MITICĂ STROE,
colaborator.
controlor administrativ.

IOAN MOISIU,
colaborator
literatură (versuri).

Capacitatea de evoluţie cu înclinaţii de ordin social, nu material, a acestor sate, este foarte mare faţă de alte sate, care se transformă deabea la 20—30 de ani, astfel pierdem prea repede un patrimoniu sufletesc, trecând spre o proletarizare a Săcelelor, care ascunde mai multă mizerie ca în alte părţi.

Nu vrem să facem semănătorism săcelean ci să găsim forme noi de viaţă adaptate actualităţii.

Nu ne mai putem întoarce înapoi. Nu putem să schimbăm cursul vremii. Vrem solidaritate pentru a încadra astfel Săcelele în ritmul vremii, pentru a face în jurul Braşovului ceva, pentru a ne gândi la vreme să tragem aceste foloase, până nu e prea târziu.

Săcelele merg pe o cale de uniformizare în mizerie.

S'au făcut destule: teatru, societăţi culturale, sport, conferinţe, dar trebuie să constatăm cu durere că nu am făcut nimic *constructiv*, pentru lumea amărâtă de acolo. Să se convoace un sfat pentru a se găsi forţa materială necesară.

Din neamul nostru al Săcelenilor au fost sus destui, dar numai pentru ei au fost.

Ne trebuiesc aşezări cu caracter industrial local, cu eficacitate într'adevăr mare şi garanţia capitalului însemnat, pentru întreprinderi mari. Creînd noui posibilităţi de existenţă, vom intra în ritmul vremii noui. Săcelele au rămas să furnizeze numai lucrători înegriţi de fum, mizerie şi corpuri îmbâcsite de mizeria din fabrici, cari lucrează pentru lefuri mici, cari le oferă o stare prea modestă pentru forţele prea mari care le depun.

Solidaritatea pentru realizări grabnice de natură economică, nu poate fi alta, decât tot *cooperaţia*, în care primează numai interesul colectivităţii.

Avem interesul să atragem industrii de orice natură, cari vor fi astfel centre de plasare a elementului săcelean intelectual şi manual. *Deci ori să creem, prin solidaritate, ori să înlesnim înfiinţarea de noi industrii, în regiunea Săcelelor.*

Dacă solidaritatea în trecut nu a existat, astăzi primul şi ultimul cuvânt îl are această solidaritate."

Dăm maj jos lista celor care au participat la cea de a treia „Mocaniadă" din Braşov.

Biserica „Naşterea Sft. Ioan Botezătorul"
Biserica-Nouă din Turcheş.

Dr. N. G. V Gologan, secretar general al Camerei de Comerţ şi Industrie, cu dna.: *Dr. Victor Jinga* prof. univ. din Cluj. *Dr. Gheorghe Median*, avocat, cu dna.; *Gheorghe I. Gologan*, directorul ziarului „Ardealul," cu dna.; *Dr. Radu Găvruş*, notar public, cu dna.: *Ioan Moşoiu*, patronul restaurantului „Luther", cu dna.; *Ioan Ovesea*, comerciant, cu dna.; *Irimia Oancea*, moşier Constanţa, cu dna.; *Ionel Tăraş*, directorul Căminului de Ucenici, cu dna.; *Ioan I. Stroe*, funcţionar superior cu dna.; *Nae Brânduş* funcţionar, cu dna.; *Niţă Şeitan* funcţionar, cu dna.; *Jean Beşchea* restaurator, cu dna.; *I. Tecuşan* funcţionar, cu dna.; Dra. *Mimi Anghene*-Galaţi; Dra. *Marioara Coltofeanu*; Dra. *Valeriţa Gologan*; Dra. *Marioara Păiş*; *Sebastian Gologan* redactor la „Ardealul"; *Ovidiu Popovici* judecător, *Alexandru Stroe* inginer agronom; *Gheorghe Clinciu* funcţionar; *Vasile Geonea* funcţionar; *Dumitru Mircan*, funcţionar; *Vasile Popescu* funcţionar; iar din gruparea revistei; *Al. Stroe-Militaru* colaborator, cu, dna.; *Ioan Despan* colaborator, şi *Victor Tudoran* redactorul revistei. ***„Plaiuri Săcelene."***

„Observatorul Social-Economic."

Revistă trimestrială de anchete şi studii social-economice, care apare de cinci ani la Cluj, subt conducerea

Dlui. Prof. G. MOROIANU,

fost Rector al Academiei de Inalte Studii Com. şi Ind. din Cluj şi cu colaborarea mai multor distinşi profesori dela aceiaşi Academie precum şi a altor personalităţi române şi streine.

Abonamentul anual:

Particulari	Lei 250·—
Licenţiaţi ai Academiilor Comerciale . . .	„ 200·—
Bănci populare, cooperative săteşti şi şcoli .	„ 300·—
Autorităţi publice, Intreprinderi Indus. şi Com.	„ 800·—

Abonamentele se fac la redacţia revistei:

CLUJ

Str. Gh. Mârzescu No. 18.

IOAN PANTELIMON,
actualul
secretar administrativ.

IOAN PANDREA,
actualul
secretar de redacţie.

Colţul învăţătorilor.

In ziua de 29 Nov. 1936 s'a ţinut la şcoala primară Nr. 2 din Satulung, obişnuitul „Cerc Cultural" al învăţătorilor din Săcele: (Baciu, Turcheş, Cernatu şi Satulung cu şcoalele Nrii. 1, 2, 3, 4) care cerc se compune din 32 învăţători.

Şedinţa a început la ora 9 a. m. cu o lecţie model din „Cetire" ţinută de colegul *N. Drăghici.*

La critica lecţiunii ia cuvântul, D*na. Drăgulinescu* — Turcheş. D-*na. Munteanu* — Baciu, Dl. V. *Ivan* şi *I. Iordăchescu* — Satulung Nr. 3. Dl. V. *Ivan,* preşedintele cercului, rezumând criticile făcute şi analizând forma în care s'a predat lecţiunea, cu asentimentul tuturor membrilor cercului declară lectura reuşită *„cu deplin succes".*

Dra. V. *Gologan* înv. def. sc. Nr. 2. citeşte o impresionantă conferinţe despre *„Importanţa Educaţiei Caracterului"* — urmărind de aproape diferite definiţii ce se dă „Caracterului", conferenţiara trece pe nesimţite la definirea adevăratului caracter ce trebuie să-l formeze şcoala şi spre care trebue să se îndrepte, atenţia educatorilor şi care e *„pietrificarea" calităţilor* morale ce trebue să le aibă viitorul cetăţean"

Conferinţa urmărită cu un viu interes, e subliniată de complectările Dlui preşedinte V. *Ivan,* care aduce câteva exemple din viaţă, unde se poate arăta şi cunoaşte adevăratul caracter.

La ora trei se deschide şedinţa publică. In faţa unei săli plină până la refuz, de public. Dl. preşedinte salută pe membrii cercului cultural şi explică participanţilor însemnătatea şedinţelor ce se ţin la fiecare şcoală, câte odată pe lună. Urmează programul format din coruri, recitări, dialoguri, dansuri naţionale şi exerciţii străjereşti.

Programul se desfăşoară subt conducerea tuturor învăţătorilor de la şcoala primară Nr. 2.

Ioan Iordăchescu.

Defilarea premilitarilor din Satulung
și Cernatu, la
„ZIUA EROILOR" din anul 1936.

Colțul cărții.

„Cartea Noastră"

Ediția I. 1936. Editată de Societatea Culturală cu același nume de sub președinția d-lui Emanoil Catelly prefectul județului Bălți.

Din mulțimea de cărți ce apar astăzi, cu greu vei găsi o carte bună, care să aducă un real folos celui ce a citit-o; cu atât mai greu vei găsi o asemenea carte pentru săteni. Cele mai multe nici nu-și au rațiunea de a fi apărut, nu umplu nici „un gol adânc simțit", fiindcă autorii respectivi nu le-a scris decât în vederea realizării unui beneficiu material; altele sunt scrise de oameni fără nici un talent iar altele, pe lângă aceste două neajunsuri mai au altul mult mai mare și în același timp mai grav. Răspândesc idei vătămătoare, săpând la temelia acestui neam, lovind în ceeace are el mai de preț: Biserică, Patrie și Rege.

Iată dece am simțit o adevărată bucurie când, răsfoind filele „Cărții noastre", pe care la început o privisem cu aceiași neîncredere ca pe orice carte nouă, am constatat că această carte nu face parte din categoria celor multe și rele, ci din a celor puține alese.

„Cartea noastră" este menită să străbată în rândurile populației rurale, contribuind la ridicarea culturală a sătenilor. Este o carte unică în felul ei. Redactată de un mănunchiu de intelectuali din județul Bălți, în frunte cu prefectul județului, dl. Emanoil Catelly, fost ministru de domenii în guvernul Basarabiei dela 1917, această carte constitue — aș putea spune — o mică enciclopedie pentru săteni. — Nimic nu s'a neglijat.

Prima parte conține: un istoric al bisericii noastre naționale, noțiuni elementare din istoria și geografia României. Urmează apoi un scurt istoric al limbii și literaturi române. Aci sunt redate pe lângă perlele literaturii populare — „Miorița", „Mihu copilul", etc., — opere sau fragmente din operile tuturor poeților și scriitorilor noștri de frunte, atât clasici, cât și contemporani. Găsim aci, dela cronicile lui Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce și până la poezia viguroasă a lui Nichifor Crainic, tot, sau aproape tot ceeace literatura noastră are mai de preț. Este partea

GHEORGHE BEŞLEAGĂ,
corespondentul nostru pentru Constanţa.

IOAN FILIP,
corespondentul nostru pentru Câmpina.

cea mai frumoasă a cărţi. Un istoric al armatei române şi câteva noţiuni despre organizarea actuală a armatei, încheie această primă parte.

In partea doua se dau o mulţime de sfaturi practice, foarte folositoare pentru săteni (boli molipsitoare, agricultură, pomicultură apicultură, creşterea vitelor, etc.), precum şi o serie de articole educative menite a trezi în sufletele ţăranilor dragostea de pământ, Neam şi Rege („eroul Făt-Frumos"), şi încrederea în puterile noastre proprii.

Opera d-lui E. Catelly şi a colaboratorilor săi — o carte de aprope 1000 pagini — este demnă de toată laudă.

Autorii îşi propun a edita în fiecare an câte 5000 exemplare pe cheltuiala prefecturii judeţului Bălţi, cu mici contribuţiuni dela comune, iar volumele vor fi date ca premiu copiilor meritoşi din judeţ, la sfârşitul fiecărui an şcolar. In acest fel, în scurt timp, va ajunge în casa fiecărui sătean o astfel de carte atât de folositoare.

Ce-ar fi dacă şi alte Prefecturi ar urma exemplul d-lui E. Catelly? ***Ioan Gh. Păltănea.***

„Activitatea edilitară a oraşului Ploeşti", în campania 15 Julie — 1 Noemvrie 1935 Ploeşti

Edilii oraşului Ploeşti au pus la îndemână cititorilor, broşura întitulată „Activitatea edilitară a oraşului Ploeşti". Oglindă fidelă a realizărilor şi gospodăriei înfăptuite subt primariatul Domului *I. N. Predescu*, fost senator, a fost scoasă cu prilejul inaugurării Halelor Centrale. Incepând cu istoricul oraşului Ploeşti şi cu o privire generală asupra populaţiei, conţine cu dări de seamă amănunţite asupra activităţii fiecărui serviciu.

Nu putem decât să lăudăm felul cum au putut duce la îndeplinire planul lor gospodăresc în aceste vremuri bântuite de criză.

Merită cu drept cuvânt a fi luaţi exemplu.

G. D.

o ***„Ţara de Mâine"***, revistă de probleme sociale, politice şi economice, aduce lunar, din Cluj, gândire doctrinară ţărănească, fiind redactată de un comitet în frunte cu săcelenii: Dr. *Victor Jinga* şi Dr. *Gh. Dragoş*. Este poate cea mai bună revistă doctrinară nu numai din Ardeal dar chiar şi din restul ţării. Insemnări foarte bogate, dar tratate prin prisma naţional-ţărănistă, o fac interesantă. ***v. t.***

IORDACHE CIOBANU,
corespondentul nostru pentru Ploeşti.

IOAN CODREANU,
corespondentul nostru pentru Buzău.

Note administrative.

x Tot în această rubrică, scriam în numărul trecut, despre gestul frumos al d-lui Nicu N. Popa, care onorându-ne cu încrederea sa, ne-a achitat anticipat abonamentul pe anul 1937. Iar ca încheiere am scris: *„Care va fi oare al doilea şi al treilea abonat pe anul 1937?"*

Iată că putem anunţa acum şi această nouă izbândă a revistei noastre — fapt care ne dă o îndoită dragoste în a persevera pe drumul început — fiind din nou onoraţi cu încrederea a încă doi distinşi Săceleni.

Astfel abonatul *al doilea* pe anul 1937, este D-l *Inginer Inspector General Dion Mardan,* director C. A. M. şi profesor la Şcoala Politechnică din Timişoara, care este în acelaşi timp şi un simpatic scriitor, ce semnează subt pseudonimul M. Ar. Dan. D-sa ne-a trimis pe ziua de 5 Decemvrie 1936, pe lângă un abonament de sprijin în valoare de 100.— lei, şi o carte de vizită, cu următoarele rânduri: *„Cu camaraderească îmbărbătare şi cu urări de prosperitate pentru „Plaiuri Săcelene".*

Abonatul al *treilea* pe anul 1937, este D-l *Tiberiu Trandaburu,* magistrat din Bucureşti, care ne-a trimis prin C. E. C. în ziua de 9 Dec. 1936 odată cu achitarea abonamentelor pe anii 1934, 1935, 1936 şi lei 100.— drept abonament de sprijin pe anul 1937.

Nu putem termina decât mulţumindu-le sincer pentru încrederea ce ne-au acordat şi asigurându-i de întreaga noastră apreciere, îi rugăm să primească sentimentele cele mai alese ale tinerilor grupaţi în jurul revistei mocanilor de pretudindeni.

Suntem convinşi că în numărul viitor vom fi în măsură să anunţăm şi pe cel de al patrulea, al cincelea şi al şaselea abonat pe 1937!

x Rugăm şi acum, la sfârşit de an, pe toţi cei ce nu şi-au achitat abonamentul la revistă pe anii *1934, 1935 şi 1936, să ne achite aceste sume prin mandat poştal,* pentru a nu fi nevoiţi a le publica numele în *„rubrica celor ce nu plătesc".* Va fi o *rubrică nouă,* care dacă nu ne onorează pe noi, cu atât mai mult nu-i

va onora nici pe cei cari au *neglijat* să ne achite abonamentul.

x **La pagina 179**, publicăm numele tuturor celor cari şi-au achitat până în ziua de 30 Noemvrie 1936, abonamentul la revistă. Toţi cei cari au plătit după această dată vor fi publicaţi în numărul viitor, dar în schimb li s'au expediat în acest număr chitanţele respective.

x **Tuturor** celor cari au achitat, încasatorului nostru special, abonamentele restante, le aducem şi pe această cale, cele mai calde mulţumiri pentru bunăvoinţa arătată. ***P. S.***

Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene".

„Plaiuri Săcelene" preţioasa şi interesanta revistă lunară a d-lui, *Victor Tudoran* ne aduce în numărul pe August — Septemvrie, închinat problemelor săcelene, bogate informaţiuni culturale şi literare din viaţa Românilor de acolo. Dragostea neţărmurită a poetului Victor Tudoran pentru meleagurile mocăneşti la inspirat să scrie frumoasa *baladă a păstorilor săceleni* şi să-şi ridice revista la rangul celor mai bune reviste de provincie. Revista „Luceafărul" a publicat în numerile trecute două versuri datorite scriitorului Victor Tudoran.

(Revista **„Luceafărul"** Timişoara. a. II. n. 10. Octomvrie 1936).

Informaţiuni.

x **Tărlungeni.** Din iniţiativa Reuniunei femeilor române din com. Tărlungeni, s'a înfiinţat în numita comună o cantină şcolară pentru elevii săraci, a cărei inaugurare a avut loc Duminică 6 Dec. 1936.

La solemnitate au luat parte d-nii subprefect Ion Mircea, M. Popovici inspector şcolar, d-na Oct. Bărbat preşedinta reuniuni femeilor române din Tărlungeni şi comitetul organizator, D. Andrei Goicea şi D. Ionescu, subrev. şcolar, pr. I. Bărbat, Ioan Purdilă, dir. I. Ţăranu notar, Son. C., Em. Moşoiu. E. Comşa înv., numeroşi părinţi şi 50 copii sărmani.

Serviciul religios a fost oficiat de pr. Iancu Bărbat, iar răspunsurile au fost date de corul sătesc de sub conducererea d-lui director Son. Constantin.

D. I. PURDILĂ a arătat sprijinul dat de d. insp. Popovici, Reuniunea femeilor române şi de însăşi M. S. Regina Maria, care a ajutat această înfăptuire a cantinei şcolare.

Tuturora, vorbitorul, în numele micuţilor copilaşi, le-a adus cele mai vii mulţumiri.

In numele Reuniunii femeilor române d-na O. Bărbat a arătat că opera înfăptuită, acea de a da hrană zilnică la 50 copii săraci, are la bază sentimentul de milă creştină care se află în orice suflet românesc.

In numele minist. educaţiei naţionale a vorbit d. inps. Popovici care a făcut un apel la tot ce este suflet românesc ca în fiecare comună să se infiinţeze o cantină şcolară şi a donat suma de 2.000 de lei în numele ministerului.

D. ION Mircea, subprefect jud. Braşov, a arătat importanţa ingrijirii micuţilor copii pentru a-i feri de atâtea boli care-i seceră din cauza lipsei de hrană şi a subliniat importanţa gestului făcut de femeile române din Tărlungeni.

In numele d-lui prefect Iancu Nan care n'a putut lua parte, d. subprefect Mircea a mulţumit d-lui insp. Popovici, pentru dragostea ce o arată învăţământului din Braşov şi d nei O. Bărbat, preşedinta comitetului pentru munca depusă. A donat apoi 2.000 de lei.

Masa micuţilor elevi a fost servită sub supravegherea învăţătorilor: Purdilă, Comşa şi Catona, iar ca hrană li s'a servit pâine, supă şi tocană cu carne.

In fiecare zi cantina va fi condusă de un învăţător, iar ca ajutoare va avea elevele dela cursul supra-primar.

La 4 d. a. în sala festivă a comunei, s'a dat serbarea şcoalei, cu un frumos şi variat program.

Cu această ocazie d. Son a vorbit despre „Istorie şi Naţionalism", scoţând în evidenţă dreptul hotarelor noaste.

x Parastas pentru Mitropolitul Andrei Şaguna. Luni 30 Nov. la ora 11 a. m. s'a făcut la biserica din Cernatu — Braşov, un parastas în amintirea marelui şi neuitatului Mitropolit Andrei Şaguna. la care a luat parte poporul dreptcredincios din parohie.

După slujba parastasului, preotul local *Silvestru Garcea* a descris în cuvinte mişcătoare viaţa şi bogata activitata pe teren bisericesc, cultural şi naţional a marelui Mitropolit. Pildă vie de credinţă şi viaţă morală, un vajnic apărător al românilor ardeleni din jumătatea a II-a. a veacului al XIX, apăsaţi de vitrega stăpânire a ungurilor, Mitropolitul Andrei a ştiut să imprime acelei vremi, caracterul unui nou duh de viaţă bisericească şi naţională-Acest duh trăeşte şi azi — spune Sf. Sa — şi va trăi deapururi în sânul bisericii şi al neamului românesc din Ardeal.

x Cerc religios. Duminecă, 22 Nov. a-c. la ora 3 p. m. s'a ţinut cercul religios săcelean în parohia Tărlungeni-Braşov — Au fost de faţă preoţii: *Toma Giurgiu, Traian Banciu, Iancu Bărbat, Victor Marin, D. Purcăroiu, Silvestru Garcea, Ion Stelea şi Gh. Maxim.*

S'a oficiat în sobor vecernia cea mare, în faţa unui numeros public, la sfârşitul căreia părintele *Silvestru Garcea-Cernatu* a predicat despre parabola sămănătorului şi aminteşte de doctrina comunismului ai cărei apostoli sunt „sămănători răi", sămânţa lor fiind otrăvitoare de suflet. Arată cât sunt de primejdioase roadele acestui deşănţat flagel, născut în Rusia şi continuat în vremile din urmă în falnica Spanie, pe care, cu multe din operele sale de artă, a prefăcut-o în ruină. Comunismul, spune Sf. Sa, atacă actuala alcătuire a ordinei de stat, apoi biserica cu toate tradiţiile sale, familia şi dreptul de proprietate particulară. Sft.-Sa indeamnă poporul să formeze zid de apărare impotriva acestui pericol.

Ca incheere părintele *Iancu Bărbat,* parohul local, mulţumeşte preoţilor pentru participare la Sfânta slujbă.

VIZITAȚI

SALONUL

de

frizerie, coafură și manicure

ISVORUL

proprietar

IOAN BURCOIU

Satulung

Șoseaua Regele Ferdinand

No. 830.

SĂCELENI, sprijiniți singura frizerie românească din întreg județul Brașov

Instalațiuni moderne cu serviciu prompt și antiseptic.

Prețuri convenabile.

Se execută orice fel de COAFURI MODERNE

Se fac și abonamente lunare

S'a redeschis în fostul local
SZEKÉLY & RETI,
noul

Restaurant, Bodegă și Berărie

„Transilvania"

Str. Voevodul Mihai colț cu Bul. Ferdinand

BRAȘOV

TELEFON

950

RESTAURATOR

Moise Popa

Renovat complect după cele mai moderne

● **cerințe.** ●

Renumita Bere

AZUGA

•

Bucătărie românească

•

VINURI
VECHI și NOUI
din cele mai
renumite podgorii

•

Sala cea veche este special amenajată pentru:
petreceri, banchete, nunți și serate.

● **SERVICIU PROMPT** ●

◥ x ◤

cel mai elegant
și plăcut local care
aduce bună dispoziție.

— VIZITAŢI —
CÂRCIUMA şi RESTAURANTUL
LA
MANOLE
— SATULUNG —

— BERE AZUGA —
VINURI ALESE
de DEALUL MARE

DIFERITE
BEUTURI SPIRTOASE.

Mâncări calde şi reci.
SERVICIU prompt
◆ PREŢURI CONVENABILE. ◆

PRIMUL RESTAURANT
şi SALON de
spectacole
IULIU SZABO
SATULUNG - No- 48,
— Jud. Braşov. —
ARANJEAZĂ:
nunţi, baluri,
banchete,
etc.,
cu preţuri populare.

Magazin de Coloniale
VASILE OPRESCU
— SATULUNG. —
Mărfuri alese, aduse în vederea sărbătorilor.
Prețuri convenabile.

„Consumul Mercur"
NICU BARBU
Magazin de Coloniale
și Manufactură.
SATULUNG ~ Jud. Brașov.

ieftin ◆ bun ◆ și ◆ frumos

FABRICA de Postavuri
KAJCSA ANDREI
SATULUNG, No. 241
lângă stația de tramvai. | **Jud. BRAȘOV.**

Fabrica are și o secție de mașini speciale pentru **tors lână**

Cele mai frumoase modele pentru postavuri de iarnă, primăvară, vară și toamnă

Calitatea postavurilor este **superioară** fiind executate numai din **lână curată.**

VIZITAȚI MAGAZINUL universal
proprietar
NICOLAE JINGA
Mărfuri cu reducere de 10% în vederea sărbătorilor.
— vinuri alese —
cumpărați spre a vă convinge
satulung

SALONUL DE COAFURĂ
IOAN BALAZS
CERNATU — Jud. BRAȘOV.
Se execută ondulațiuni permanente cu electricitate și cu aburi.
Prețuri reduse. Se aranjează mirese.

Ştefan Balint

CERNATU — (Jud. BRAŞOV)

Magazin de coloniale, manufactură şi mărunţişuri.

Preţuri convenabile

Restaurantul şi Bodega

A. NAE MOISE

Cernatu -- Piaţă

In permanenţă asortat cu cele mai renumite vinuri şi aperitive

BERE LUTHER

SĂCELENI

vizitaţi magazinul de

Manufactură, galanterie şi librărie

„La doi trandafiri"

IOAN V. FILIP

Str. C. A. Rosetti No. 17

CÂMPINA

DI. IOAN V. FILIP

VIZITAŢI cofetăria **ARPAD Zöldi** **Cernatu ~ Săcele**

Zilnic se găsesc prăjituri proaspete.

Se primesc comenzi speciale pentru nunţi botezuri, etc, **cu preţuri reduse.**

VIZITAŢI

Restaurantul şi Cafeneaua

ŞTEFAN CSIKI

— Piaţa Cernatului. —

Se găsesc mâncări calde şi reci în permanenţă.

Bere azuga şi vinuri excelente. Grătar special.

IEFTIN şi **CURAT.**

Diferite distracţii, orchestră, etc.

RESTAURANTUL
și
SALONUL
Gheorghe G. Median

SATULUNG — Str. Unirii.

◆

Complect renovat,
e
localul cel mai plăcut
pentru
nunți, bancheturi, serate.

◆

Bucătărie săceleană
de primul rang

◆

VINURI ALESE,
din
cele mai vechi
— podgorii ale țării —

Cumpărați numai dela

magazinul

Ioan Roșca

● **SATULUNG** ●

(ultima stație de autobuze)

BODEGĂ

Coloniale și Delicatese

◆

Prețuri foarte
convenabile

◆

VINURI ALESE
de
sărbători.

De câte ori veniți la

BRAȘOV

VIZITAȚI

n

u

m

a

i

RESTAURANTUL

ȘTEFAN CEL MARE

„LA GOGU“

subt conducerea

săceleanului

Gogu Mosloc

Strada Regina Maria No. 67.

Mâncări calde

și reci

■

Serviciu prompt

■

Prețuri

convenabile!

VINURI vechi și noui de: Dealul Mare, Odobești, Valea Călugărească

ȚUICĂ DE VĂLENI

SĂCELENI

când veniți la

Brașov

VIZITAȚI

Berăria

și

Restaurantul

LUTHER

TELEFON 86.

TELEFON 86.

Restaurator

IOAN MOȘOIU

Piața Libertății No. 12.

Bucătărie excelentă

Bufet asortat

Grătar special

Vinuri

din toate podgoriile țării.

Bere Specială LUTHER

JAZZ

de primul rang

Joia, Sâmbăta, Duminica

și'n orice zi de sărbătoare.

Memento:

Săceleni păstrați revista la loc de cinste.
Oricând o veți găsi ea vă reamintește locuri scumpe vouă sau părinților voștri.

—20. XII. 1936. 1200 ex.—

ABONAȚII NOȘTRI: *)

dela 1. XI. 1936 până la 30. XI. 1936.

	Abonat pe anul		
	1934	1935	1936
Coriolan Miron, funcț. București	30	50	50
Gologan V. Gh. N. prim secretar Brașov	30	50	50
Petre Boroș, comerciant Brăila	50	50	50
Nicu Gurgău, restaurant Constanța	50	50	100
N. Șeitan înv. pens. Oltenița	50	50	—
Constantin Lacea, prof. univ. Cluj	50	50	100
Nicu N. Popa, agricultor Săcele	50	50	100
Iordache Țigănuși, comerciant Medjidia	50	50	100
Gheorghiu Nicolae Xenefon Galați	50	50	50
Frații Munteanu, comercianți Ploești	50	50	—
Bucur Popa. comerciant Negru Vodă	50	50	50
Camera de Agricultură Brăila	50	100	100
Silvestru Garcea, preot Cernatu	—	50	—
Gheorghe Roșculeț, comerc. Const.	—	50	50
Toma Popescu, comerciant Giurgiu	—	50	50
Marioara Popa Satulung	—	50	50
Oancea Ieremia, moșier Straja	—	50	100
Pascu Vasile, funcț. Iași	—	50	100
Oprescu Victor, funcț. Satulung	—	50	50
Gh. Maxim, preot Cărpiniș	—	—	50
Nicolae Sperchez Satulung	—	—	50
Ghiță Tudor, propr. Mârleanu	—	—	50
Radu Păltănea, propr. Satulung	—	—	50
Clinciu Gheorghe, funcț. Satulung	—	—	50
Eugenia Manole, inv. Tărlungeni	—	—	50
Ioan G. Dogaru, comerc. Tărlungeni	—	—	50
Ioan Jiga, comerciant Tărlungeni	—	—	50
Paraschiva Dragoș înv. Satulung	—	—	50
Alexe Aldea, comerciant Bolgrad	—	—	50
Violeta Rusu-Tibreanu Cernatu	—	—	50
Ioan Lapedatu, Adm-tor București	100	100	150
Traian Butu, notar Satulung	—	100	100
I. Tabacu, comerciant Comarnic	—	100	—
Octavian Stoichița. fost deputat Brașov	—	—	100
Ștefan Iacob, director Satulung	—	—	100
Gheorghe Catona, notar II Satulung	—	—	100
Alexandru Miroiu, medic Tărlungeni	—	—	100
Ioan Grama, notar Purcăreni	—	—	100
Nicolae Bercu, funcț. Gura Ocniței	—	—	100
Gh. Moțoiu, industriaș Ploești	—	—	100
Alexandru Moarcăș, funcț, Brașov	—	—	100
Ioan Rusu-Tibreanu, notar Cernatu	—	—	100
N. Cojocaru, funcț. Fieni	—	—	100
Camera de Comerț și Industrie Brașov	—	—	200
Nicolae R. Colceag. prof. Satulung	—	—	200
Primăria Comunei Zizin			200
Au plătit prin C. E.C. No. 25187			
Costică A. Roșculeț, comerciant Brăila	100	100	100
Ștefan St. Șeitan, comerciant Brăila	50	50	100

*) Toți abonații sunt trecuți în fiecare categorie în ordinea în care au plătit abonamentul. Transmitem pe această cale, tuturor celor cari ne-au achitat abonamentul, sincerele noastre mulțumiri. Sprijinul acordat ne-a dovedit necesitatea acțiunii noastre și ne face a străduí și în viitor pe același drum.

Costul abonamentului este:

pentru particulari . . . . . Lei 50 anual
pentru abonamente de sprijin, dela . . „ 100 anual
pentru instituții și autorități . . . . . „ 200 anual

Am primit la redacție:

dela 1. XI. 1936 până la 30. XI.-1936

Cărți: *„In fuga anilor"* de Nicolae G. Spătaru, versuri. Editura revistei „Viața Basarabiei" Chișinău 1936.

„Când crîșmărița e vădană" de N. Gherculescu, versuri Editura Tipografiei „România Nouă" București.

„Problema ridicării satului românesc" de Eugen D. Nicolaui Extras din anuarul seminarului „Veniamin Costache" Iași. 1936,

„Un an de educație premilitară" de Gheorghe Munteanu Tip. W. Recker Mediaș.

„Darea de seamă" pe anul 1935. „Cultul Eroilor" Tip. „Glim" Breaza - Pralnova. 1936.

„Producția și comerțul de lână în România" de Ion. I. Ghelase insp. gen. Mon. Ofic. 1935.

SĂCELENI

cumpărați numai dela

MAGAZINUL

VICTOR I. GHIA

încălțăminte de lux.

BUCUREȘTI

STR, FRANKLIN No. 8.

(vis-à-vis de Atheneul Român).

EDITURA

Cereți la toate librăriile din țară:

PLAIURI SĂCELENE

Satulung -Săcele- Jud Brașov - 1936 -

colecția

STIHURI

SPINI în MINIATURĂ

epigrame — ediția II. —
de Nicolae G. Moisiu.

Închinat memoriei maestrului Cincinat Pavelescu, cu ocazia împlinirei unui an dela moarte. Lei. 15.

VA LANSA:

FRÂNTURI de GÂND.

versuri —
de **VICTOR TUDORAN.**